

**UWAGI SUDECKIEGO ZWIĄZKU PRACODAWCÓW DO PROJEKTU REGIONALNEGO
PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020**

Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Strona dokumentu do której odnosi się uwaga		Uzasadnienie
		od	do	
Diagnoza: Przedsiębiorstwa i innowacje	Aktualizacja danych statystycznych i wskaźników	Strona 18		W części diagnozy RPO WD 2014-2020 podano dane dot. PKB, które są nieaktualne, sprzed 3 lat. Postulujemy, aby zaktualizować dane dot. PKB w regionie za 2012 rok oraz tym samym podać bardziej precyzyjne i aktualne wartości finansowe dot. dynamiki gospodarczej.
Diagnoza: Przedsiębiorstwa i innowacje	Należy pogłębić informację dot. zróżnicowania sytuacji gospodarczej w poszczególnych regionach Województwa Dolnośląskiego.	Strona 18		Diagnoza wskazuje na bardzo duże zróżnicowanie sytuacji gospodarczej w poszczególnych subregionach województwa. Nie podano jednak dokładnych przyczyn barier rozwoju przedsiębiorczości, głównie sektora MŚP, czy współpracy nauki i przedsiębiorstw w poszczególnych subregionach województwa.
Diagnoza: Przedsiębiorstwa i innowacje	Diagnoza nie zawiera informacji o okolicznościach i powodach niskiego udziału dolnośląskich firm w programach badawczych UE i międzynarodowych. Postulujemy, aby dane były bardziej uszczegółowione w tym zakresie. Zbyt mocno skoncentrowano się na publicznym sektorze B +R.	Strona 18		Proponujemy, aby uzupełnić dane dot. działalności firm MŚP w programach międzynarodowych, dzięki którym są prowadzone działania B + R na skalę ponadnarodową. Ponadto diagnoza nie wskazuje na wysokie koszty utrzymania infrastruktury B+ R.
Diagnoza: Przedsiębiorczość, informacje o polityce klastrowej	W diagnozie bardzo ogólnie i pobieżnie przedstawiono problem funkcjonowania inicjatyw klastrowych. Należy rozwinąć i uzupełnić zapisy w tym zakresie.	Strona 19		Dla właściwego ukierunkowania interwencji EFRR, w Osi priorytetowej: Przedsiębiorstwa i Innowacje należy uzupełnić zapisy dot. inicjatyw klastrowych w Województwie Dolnośląskim. W tej części diagnozy brakuje informacji, które klastry współpracują z uczelniami

			wyższymi (projekty badawczo – rozwojowe), jaki jest potencjał dolnośląskich klastrów – inicjatyw klastrowych, jakie są widoczne bariery uniemożliwiające rozwój i ekspansję klastrów, wzmocnienie klastrów na regionalnym lub krajowym rynku.
Diagnoza: sektor MŚP	Niewłaściwa hierarchia barier rozwoju firm z sektora MŚP w regionie.	Strona 19	Proponujemy zmianę kolejności barier rozwojowych sektora MŚP. Na podstawie dostępnych badań PARP oraz analiz Konfederacji Lewiatan należy przyjąć, że najważniejszym elementem hamującym rozwój firm na rynku jest deficyt kompetencji zarządczych i menedżerskich, a nie np. trudności w nawiązaniu współpracy sieciowej. Postulujemy więc przeformułowanie zapisów w projekcie RPO WD 2014-2020.
Diagnoza: Największe przedsiębiorstwa	W diagnozie należy uzupełnić informacje o inwestorów zagranicznych (duże przedsiębiorstwa) w branży <i>Business Process Outsourcing</i> (BPO).	Strony 19-20	Przez ostatnie 4 lata wśród międzynarodowych korporacji obserwowaliśmy rosnący wzrost zainteresowania Dolnym Śląskiem, głównie Wrocławiem. Stolica Dolnego Śląska jest wiceliderem w kraju (po Krakowie) w zakresie lokalizacji usług typu BPO. Swoje usługi przetwarzają we Wrocławiu firmy z sektora zaawansowanych technologii, produkcji oraz IT. W diagnozie nie ma w ogóle informacji w jaki sposób rozwija się branża BPO oraz w jaki sposób wpływa na rynek pracy.
Diagnoza: Eksport	Diagnoza nie wskazuje jednoznacznie, dlaczego ubywa lub przybywa firm zainteresowanych wejściem na rynki zagraniczne. Pobieźnie przedstawiono informacje w tym obszarze. Brakuje wskazania barier eksportu lub przyczyn rezygnacji z ekspansji zagranicznych dolnośląskich przedsiębiorstw.	Strona 20	Należy uzupełnić diagnozę o informacje (trendy) dot. wzrostu lub spadku liczby firm MŚP działających na rynkach zagranicznych. Przykładowo, z tegorocznego badania ICAN Research na zlecenie think thanku " <i>Poland, Go Global</i> " (próba 612 firm, zatrudniających pow. 50 osób) wynika, że firmy wolą działać na krajowym rynku. Tylko 1 proc. przedsiębiorców

			zdecydowała się zaoferować swoje usługi lub produktu na rynkach zagranicznych.
Diagnoza: Badania i rozwój	W diagnozie bardzo pobieżnie wskazano na problemy dot. jakości wsparcia firm MŚP ze strony publicznych instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne w regionie.	Strona 21	Nierównomierna lokalizacja lokalnych IOB, w tym parków technologicznych, na Dolnym Śląsku (zlokalizowane głównie w aglomeracjach i dużych miastach), sposób świadczenia usług dla podmiotów z sektora MŚP (niska mobilność doradców ds. innowacji), mało zróżnicowana oferta – to główne trudności i wyzwania publicznych IOB w regionie. Badania PARP dot. działalności parków technologicznych (W-wa 2012) pokazują, że zdecydowania większość dochodów IOB pochodzi z wynajmu powierzchni biurowych i unijnych dotacji, a nie z komercjalizacji wyników prac typu B + R. Do tego dochodzi wciąż ograniczona współpraca z partnerami zagranicznymi (np. udział w międzynarodowych konsorcjach B+R, programach międzynarodowych finansowanych bezpośrednio przez KE).
Diagnoza: Badania i rozwój	W diagnozie wskazano klasyfikacje Województwa pod kątem, m.in. działania przedsiębiorstw innowacyjnych w sektorze usług (11 miejsce w kraju). Brakuje pogłębienia tezy, skąd dokładnie wynika takie podejście.	Strony 20-21	Diagnozę w tym zakresie należy bardziej pogłębić, wskazując m.in. że dotychczasowe podejście do wspierania innowacyjności w sektorze usług jest nieskuteczne. Mimo kolejnych programów wsparcia (SPO WKP, PO IG) liczba przedsiębiorstw MŚP wprowadzających innowacje systematycznie maleje. Przyczyną mogą być m.in. niewłaściwie dobrane instrumenty wsparcia, niewystarczająca ich intensywność albo nieskuteczne mechanizmy wdrożeniowe (np. procedura wyboru projektów w

			ramach RPO WD przez DIP).
Diagnoza: fundusze pożyczkowe i Inicjatywa JEREMIE	Diagnoza dot. działalności funduszy pożyczkowych na Dolnym Śląsku. Należy uzupełnić zapisy dot. barier w rozwoju funduszy pożyczkowych na Dolnym Śląsku. Brakuje odniesienia do procesu usprawnienia działania funduszy, współpracy informacyjnej z regionalnymi organizacjami biznesu (izby gospodarcze, organizacje pracodawców).	Strona 22	Diagnoza nie wskazuje wyraźnych problemów dot. zapewnienia skutecznych kanałów dystrybucji tego wsparcia finansowego dla podmiotów MŚP na Dolnym Śląsku (np. silne rozproszenie aktualnych informacji dla przedsiębiorców zainteresowanych zwrotnymi instrumentami wsparcia, proste i zbyt powierzchowne kanały informacyjne), czy wciąż słaba penetracja regionalnego rynku (np. Dolnośląski Fundusz Gospodarczy Pożyczki we Wrocławiu powstały z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego udzielił w 2013 r. (maj-listopada) wrocławskim i dolnośląskim firmom ok. 60 pożyczek o łącznej wartości 8 mln zł). Należy tutaj zwrócić uwagę na fakt, czy obecna sieć instytucjonalna funduszy pożyczkowych i poręczeniowych będzie w stanie efektywnie wykorzystać dalsze dokapitalizowanie, czy też należy rozważyć możliwość budowy alternatywnych kanałów dystrybucji pożyczek na Dolnym Śląsku w latach 2014-2020 (więcej: Analiza możliwości zastosowania instrumentów finansowych w obszarach tematycznych planowanych do objęcia wsparciem z funduszy w latach 2014-2020 - PSDB, W-wa 2012).
Infrastruktura spójności społecznej	Brak wyraźnych zapisów do deficytów kadrowych w dolnośląskim sektorze ochrony zdrowia.	Strona 52	Należy uzupełnić zapisy dot. występujących deficytów kadrowych (specjalistów) w publicznych i niepublicznych podmiotach leczniczych na Dolnym Śląsku. Obok obciążenia łóżek i brakach w infrastrukturze, problemy kadrowe są poważną barierą rozwojową sektora ochrony zdrowia. Wpływa to na

			jakość i dostępność świadczonych usług medycznych w regionie.
Infrastruktura społeczna: Wyzwania	Brak zapisów w obszarze Wyzwania dot. włączenia niepublicznych podmiotów leczniczych pod kątem dostosowania regionalnej opieki zdrowotnej do długookresowych trendów demograficznych. Należy przeformułować istniejący zapis.	Strona 54	Należy przeformułować zapis, ponieważ jest bardzo ogólny. Nie jest jasne, czy chodzi o dostosowanie regionalnej opieki poprzez funkcjonujące w województwie publiczne podmioty, czy również niepubliczne podmioty medyczne.
Diagnoza: Edukacja oraz infrastruktura edukacyjna	W diagnozie brakuje jednoznacznych zapisów dot. oczekiwań lokalnych pracodawców w stosunku do systemu edukacji (powiązania kształcenia ustawicznego na potrzeby rynku pracy).	Strona 57 i 62	Uważamy, że należy rozszerzyć zapisy w tej części diagnozy RPO WD 2014-2020. Samo wsparcie dla „zdegradowanej infrastruktury edukacyjnej w celu stworzenia odpowiednich warunków” nie wpłynie na silną pozycję młodzieży na rynku pracy. Konieczne jest raczej silna i sformalizowana współpraca lokalnych pracodawców ze szkołami. Należy pamiętać, że kompetencje kształtowane w procesie edukacji formalnej nie są wystarczające do efektywnego wykonywania pracy (dezaktualizacja nabytej wiedzy).
Diagnoza: Rynek pracy	W diagnozie bardzo pobieżnie opisano współpracę PSZ z pracodawcami z MŚP. Nie wskazano, dlaczego firmy nie potrafią i nie są zainteresowane korzystaniem ze wsparcia PSZ. Nie pokazano również, dlaczego PSZ nie pozyskują aktywnie informacji o zapotrzebowaniu na miejsca pracy w ujęciu sektorowym/branżowym.	Strony 65 - 67	Głównym celem działania Powiatowych Urzędów Pracy jest aktywizacja zawodowa i doprowadzenie do zatrudniania osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach. Wszelkie działania związane z przygotowaniem do zatrudnienia powinny być realizowane z pracodawcami lub w porozumieniu z organizacjami pracodawców (jako ich instytucjonalnych przedstawicieli). Nie sposób wypracować skutecznych rozwiązań pro-zatrudnieniowych w regionie, bez zaangażowania reprezentatywnych organizacji pracodawców, które posiadają aktualne bazy pracodawców (członków), budują z nimi relacje,

			badają ich potrzeby.
Diagnoza: rozwój przedsiębiorczości w Województwie Dolnośląskim w 2012 roku	Diagnoza nie wskazuje na bariery w kontekście zakładania działalności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości.	Strona 72	Należy uzupełnić zapis dot. utrudnień, barier w zakładaniu działalności gospodarczej i prowadzenia firmy (skomplikowane przepisy podatkowe, niska jakość otoczenia prawno-administracyjnego, słaba egzekucja prawa w kwestiach gospodarczych, długi czas rozpatrywania sporów sądowych). Polska zajmuje 133 miejsce na 148 krajów w ocenie wpływu regulacji na prowadzenie przedsiębiorstwa (badania ekspertów Światowego Forum Ekonomicznego).
Diagnoza: kwalifikacje Dolnego Śląska w perspektywie 2015-2020	Brak odniesienia do kwalifikacji cyfrowych, zarówno u pracowników, kadr kierowniczych, menedżerów, jak i właścicieli firm. Poza tym śródtytuł jest mylący (prawdopodobnie chodzi o kwalifikacje pracowników, czy osób dorosłych, a nie kwalifikacje obszaru terytorialnego – w tym przypadku województwa).	Strony 74-75	Nie zgadzamy się z tezą, że „(...) mając na uwadze rozwój sektora usług wzrośnie zapotrzebowanie na umiejętności komunikacyjne. Autor(rzy) tej tezy nie zauważyli silnie rosnące znaczenie kompetencji cyfrowych. Intensywne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) staje się więc kluczowym czynnikiem podnoszenia produktywności i wzmocnienia konkurencyjności przedsiębiorstw. Rosnące znaczenie kompetencji cyfrowych dla rozwoju kapitału społecznego zostało też zauważone w Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz rekomendacjach MRR („Diagnoza i rekomendacje w obszarze kompetencji cyfrowych społeczeństwa i przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu w kontekście zaprogramowania wsparcia w latach 2014-2020”).
Wyzwania: Rynek pracy	Uzupełnienie zapisu w Wyzwaniach: Wspieranie i pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców	Strona 76	Obecny zapis jest nielogiczny, prawdopodobnie brakuje w nim wyrazu: mieszkańców, lub ludności. Postulujemy dopisanie

	Dolnego Śląska oraz intensyfikacja współpracy PSZ z pracodawcami.		do tego fragmentu sformułowania – oraz intensyfikacja współpracy PSZ z pracodawcami.
Oś Priorytetowa: Przedsiębiorstwa i Innowacje Priorytet Inwestycyjny: Innowacyjne przedsiębiorstwa	Proponujemy wpisać dodatkowy kierunek wsparcia, który również istotnie przyczyni się do podniesienia innowacyjności przedsiębiorstw: - prace R&D w wyniku których realizowana jest tzw. customization czyli dopasowanie do aktualnych wymogów rynku i klientów istniejących już i/lub produktów.	Strony 100 -101	Tego rodzaju prace prowadzą do zwiększenia poziomu innowacyjności oraz zaawansowania technologicznego produktów i rozwiązań. Warto również rozważyć możliwość dofinansowywania środków trwałych niezbędnych do podniesienia innowacyjności produktów i rozwiązań, a tym samym zwiększenie innowacyjności samych przedsiębiorstw.
Oś Priorytetowa: Przedsiębiorstwa i Innowacje Priorytet Inwestycyjny: Innowacyjne przedsiębiorstwa	Proponujemy uzupełnienie zapisu w części Preferencje dot. stworzenia etatów badawczych. Naszym zdaniem zapis należy rozszerzyć (. . . .), których elementem będzie stworzenie etatów badawczych i/lub specjalistów/menedżerów ds. wdrożenia wyników prac B+R.	Strona 101	Samo stworzenie etatów badawczych w firmach MŚP nie wpłynie zasadniczo na wdrożenie wyników B + R. Bardzo często naukowcy nie mają odpowiednich kompetencji menedżerskich w obszarze wdrażania innowacji czy prac B+R, czy tworzenia strategii wspierania innowacyjności w firmach
Oś Priorytetowa: Przedsiębiorstwa i Innowacje Priorytet Inwestycyjny: Innowacyjne przedsiębiorstwa	Uzupełnienie lub rozszerzenie wskaźników dla PI 1.2. Proponujemy wskaźnik: odsetek firm MŚP zamawiających współpracy B+R w jednostkach naukowych oraz Liczba jednostek naukowych komercjalizujących wyniki prac B+R	Strony 101-102	Obecny, proponowany zapis wskaźników, w naszej ocenie jest zbyt skromny i słabo pokazuje możliwość współpracy sektora nauki oraz dolnośląskich przedsiębiorstw z MŚP. Należy więc uzupełnić wskaźniki w tej Osi Priorytetowej.
Oś Priorytetowa: Przedsiębiorstwa i Innowacje Priorytet Inwestycyjny: Innowacyjne przedsiębiorstwa	Dodanie do potencjalnych beneficjentów: Reprezentatywne organizacje pracodawców. Postulujemy o rozszerzenie grupy potencjalnych beneficjentów.	Strona 101	Wprowadzanie innowacji nie może odbywać się w oderwaniu od przedstawicieli regionalnych organizacji pracodawców, które znają potrzeby rozwojowe firm-członków, budują i rozwijają z nimi stałe relacje. Organizacje reprezentujące przedsiębiorców mogą aktywnie uczestniczyć w pracach nad zachęcaniem firm do

			współpracy z jednostkami naukowymi, czy aranżowaniem takiej współpracy w obszarze B+R. W niektórych województwach organizacje pracodawców realizują projekty dot. innowacyjności. Przykładem jest projekt „ <i>Voucher badawczy</i> ” realizowany przez Pracodawców Pomorza i Kujaw - Związek Pracodawców. Celem głównym projektu jest wzrost poziomu współpracy firm z sektora MŚP z jednostkami naukowymi w województwie kujawsko-pomorskim. Wsparcie w postaci vouchera - bezzwrotnej dotacji - jest przeznaczone na zakup usług badawczo-rozwojowych dotyczących opracowania nowych lub ulepszonych produktów (w tym usług) lub procesów w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach.
Oś Priorytetowa: Przedsiębiorstwa i Innowacje Priorytet Inwestycyjny: Rozwój przedsiębiorczości	Dodanie do potencjalnych beneficjentów: Reprezentatywne organizacje pracodawców. Postulujemy o rozszerzenie grupy potencjalnych beneficjentów.	Strona 102	Jak pokazują badania OECD na zlecenie MRR „ <i>Rozwój umiejętności i zwiększenie dostępu do szkoleń MŚP</i> ” - lokalne organizacje wspierające przedsiębiorczość z reguły działają w zamkniętych ramach różnych fragmentarycznych polityk sektorowych (silosów) i odrębnych dla poszczególnych części programów wymagań instytucjonalnych i nie są w stanie właściwie odpowiedzieć na potrzeby lokalnych firm. Dlatego od dłuższego czasu KE promuje, wzorem rozwiązań w wprowadzonych w wielu krajach UE, większe zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych (szczególnie organizacji pracodawców) w obszarze wspierania przedsiębiorczości, zwłaszcza rozwoju firm MŚP.
Oś Priorytetowa: Przedsiębiorstwa i	Brak wskaźników – Internacjonalizacja	Strona 105	Brak informacji w tej części dokumentu uniemożliwia zajęcie

Innowacje Priorytet inwestycyjny: Internacjonalizacja	przedsiębiorstw		stanowiska. Prosimy o uzupełnienie danych w tym zakresie.
Oś Priorytetowa Gospodarki niskoemisyjna	Uwaga do listy kategorii beneficjentów w dz. 4.1	Strony 117-118	Sformułowanie przedsiębiorstwa może wykluczyć firmy – prywatne – inwestorów, którzy z definicji są przedsiębiorstwami energetycznymi, ale dopiero zamierzają wejść z inwestycjami w sektor wytwarzania energii (np. prywatny inwestor stawiający farmę wiatrową może nie mieścić się w kategorii „Przedsiębiorstwo energetyczne”. Dla bezpieczeństwa lepszy byłby zapis „Przedsiębiorstwa” lub „Przedsiębiorstwa realizujące przedsięwzięcia związane z energią.
Oś Priorytetowa Gospodarki niskoemisyjna	Uwaga do zapisu na str. 121-122 do pkt. kierunku wsparcia	Strony 121 - 122	Proponujemy uszczegółowić zapis mówiący o (...), „Standardach minimalnych”. Należy wskazać, czego te standardy dotyczą, np. zużycie energii na m. kw powierzchni.
Oś Priorytetowa Gospodarka niskoemisyjna	Uwaga do zapisy na str. 122 do pkt kierunku wsparcia (...) w tym przedsięwzięcia w zakresie tzw. głębokiej termomodernizacji, obejmującej instalacje systemu umożliwiających monitorowanie i zarządzanie energią w obiekcie lub alternatywnie pojęcia modernizacji energetycznej.	Strona 122	Proponujemy uzupełnienie i wprowadzenie pojęcia „głębokiej termomodernizacji” obejmującej również system do zarządzania energią w przeciwieństwie do termomodernizacji, gdzie zazwyczaj rozumie się wyłącznie działania budowlane jak ocieplenie styropianem, wymianę okien. Wprowadzenie systemu, który jeżeli chodzi o koszt jest tańszy od prac budowlanych (znacząco) umożliwi uzyskanie dodatkowych oszczędności, a przede wszystkim pozwoli użytkownikowi kontrolowanie pracy i kosztów obiektu.
Oś Priorytetowa Infrastruktura Spójności Społecznej	W punkcie na temat zakupu sprzętu w obszarach deficytowych proponuję w tym wykazie ująć również kardiologię.	Strona 147	Wprawdzie w samym Wrocławiu nasycenie sprzętem dla kardiologii jest wysokie, na terenie województwa dolnośląskiego istnieją obszary, stanowiące w tej materii białe plamy. W takich ośrodkach jak najbardziej inwestycje pod kątem

			sprzętu służącego diagnostyce i terapii chorób układu krążenia.
Oś Priorytetowa Rynek Pracy Priorytet Inwestycyjny Zapewnienie dostępu do zatrudnienia	Konieczne jest uwzględnienie w tym Priorytecie Inwestycyjnym współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi, w szczególności reprezentatywnymi organizacjami pracodawców – jako przedstawicielami przedsiębiorców, którzy generują nowe miejsca pracy w regionie i są odbiorcami rozwiązań-instrumentów w zakresie rynku pracy.	Strony 163-164	Opracowanie rozwiązań w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych nie może odbywać się w oderwaniu od reprezentatywnych związków pracodawców, które skupiają mikro, małe, średnie i duże firmy (pracodawców) oraz są kluczowym ogniwem na rynku pracy (PSZ-pracodawcy). Rolą reprezentatywnych organizacji pracodawców jest także wypracowywanie rozwiązań przy aktywnej współpracy z PSZ w zakresie promocji zatrudnienia, prognozowania zatrudnienia na poziomie lokalnym, a także promocji wśród pracodawców korzystania z ofert Powiatowych Urzędów Pracy.
Oś Priorytetowa Pomoc Techniczna	Postulujemy zapis dot. wzmocnienia zasady partnerstwa oraz większego zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych. Obecny zapis jest zbyt ogólny.	Strony 199-200	Zapis jest mało precyzyjny i zbyt ogólny. Prosimy o uzupełnienie.
Oś Priorytetowa Pomoc Techniczna	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o partnerów społeczno-gospodarczych zgodnie z zaleceniami KE.	Strona 200	W ramach Pomocy Technicznej dla RPO WD 2014-2020 należy przewidzieć realizację zadań skierowanych do partnerów społeczno-gospodarczych oraz organizacji pozarządowych (parasolowych). Dla urzeczywistnienia zasady partnerstwa w regionie jest to jednak niewystarczające. Dlatego naszym zdaniem należy przewidzieć środki na finansowanie działań realizowanych przez partnerów społ.-gospodarczych w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.